

שאלתי ליורדי הים מה היא פירושה של המלה "כלך".

ואמרי לי: "כולכא" שמייה.

רב יצחק בר זעירא אמר: "כלך" הוא גושקרא, פסולת של משי. ואסור לעשות ממנו פתילה מפני שאין האש נאחזת בו בקביעות.

רבין ואביו הוו יתבי קמיה דרבנא נחמיה, אחיה דריש גלותא. חזייה דהוה לביש מטכסא, ראוהו שהיה לבוש בכגד העשוי מאותו מין הנקרא "כלך".

אמר ליה רבין לאביו: בגד זה, היינו כלך, דתנן שאין מדליקין בו.

אמר ליה אביו: אנן [במקומי] — "שירא פרנדא", משי מובחר, קרינן ליה.

מיתבי: השיראים — מעיל העשוי מעיקר המשי,

והכלך — משי העשוי מבית התולעת של תולעת המשי,

והסיריקין — מעיל העשוי ממשי הרך —

חייבין בציצית.

ומדקתני ה"שיראים" וה"כלך", משמע שכלך אינו שיראין, וקשה על דברי אביו שאמר כלך נקרא "שירא פרנדא".

ומסקינן: הך הוי תיובתא על דבריו.

איבעית אימא לך: מין הנקרא שירא הוא מין לחוד.

ומין הנקרא שירא פרנדא, הוא מין לחוד.

[ובגמרא לקמן מקשינן: חכמים — היינו תנא קמא? שהרי אף תנא קמא אמר "ולא בחלב". ומסקינן דפליגי אם מותר להדליק בחלב המעורב במעט שמן?]

גמרא:

שנינו במשנה: אין מדליקין בלכש.

והוינן בה: מאי ניהו לכש?

ומבארינן: שוכא דארזא, ענף של עץ ארז.

ופרכינן: שוכא דארזא — הרי עץ בעלמא הוא, ואינו ראוי כלל לעשות ממנו פתילה [אלא לעשות ממנו מדורה].

ומבארינן: בעמרניתא, מעין צמר, דאית ביה בין העץ לקליפה.

שנינו במשנה: ולא בחוסן.

אמר רב יוסף: חוסן, הוא נעורת של פשתן [הפסולת שמנערים מהפשתן].

אמר ליה אביו: והכתיב: "והיה החסון — לנעורת". ומשמע ש"חסון" אינו "נעורת".

אלא, אמר אביו: חוסן הוא כיתנא [פשתן] דדייק, שהוא כתוש, ולא נפיין, שאינו סרוק במסרק [רש"י סוכה יב ב] ולכן אין השמן נמשך אחריו.

וכך הוא פירוש הפסוק: "והיה החסון" — הפשתן החזק, יהיה ל"נעורת" — לפסולת הפשתן, שמתכלה מהר. ומשל הוא, שהגבור יהיה לחלש.

שנינו במשנה: ולא בכלך.

אמר שמואל: שאלתינהו לכל נחותי ימא,